

PERMBLEDHJE JO TEKNIKE VLERESIM NDIKIMI NE MJEDIS

**RRUGA "TOLEVE", GODINA NR 109, 100 M LARG RRUGES KRYESORE,
FSHATI TOSHKES, NJESIA ADMINISTRAVE ALLKAJ,
BASHKIA LUSHNJE, RRETHI LUSHNJE, QARKU FIER,**

**AKTIVITETI: PRODHIM I ALKOOLIT DHE PIJEVE ALKOOLIKE
KODI: 7.7.h
Lushnje 2019**

Permbajtje

1. Instalimi dhe aktiviteti i tij;.....	2
2. Lenda e pare dhe ato ndihmese, sustancat e tjera dhe energjie perdororur ose e gjenerar nga instalimi;5	
3. Burimet e shkarkimeve nga instalimet;.....	5
4. Kushtet ne vendndodhjen e instalimeve dhe rastet e njohura historike te ndotjes;.....	6
5. Nayra dhe sasite e shkarkimeve te pritshme nga instalimi ne cdo vend/mjedis si dhe identifikimi i efekteve me te rendesishme te shkarkimeve ne mjedis;	6
6. Teknologjia dhe teknika te tjera te propozuara per parandalimin e shkarkimeve ose kur kjo nuk eshte e mundur, per pakesimin e shkarkimeve nga instalimi, vecanerisht duke zbatuar TMD;	8
7. Alternativat ne zgjedhjen e vendit te instalimit dhe teknologjise se perdorur;.....	9
8. Masat per parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve;.....	9
9. Masa per perdorim me eficence te energjise;	13
10. Masa te tjera te planifikuara ne perputhje me parimin e pergjithshme qe rregullojne detyrimin themelor te operatorit;.....	13

Permbledhje Jo teknike e VNM-se:

1. Instalimi dhe aktiviteti i tij;

Subjekti ENOFAMA (NIPT: K94016402J) me seli ne Fier, Allkaj, Toshkes, Rruga Toleve, godina nr 109, 100-m, larg rruges kryesore perfaqesuar nga une Petrit Malia operator i një instalimi të tipit B (Pajisur me Autorizim Mjedisor Nr.6 Prot, date 29.07.2009, me titull te instalimit stacion: "Prodhim, amballazhim, dhe tregtim te veres dhe rakise si dhe nenprodukteve te tjera prej rrushit" kerkojme me ane te kesaj permbledhje jo teknike t'ju propozoj ndryshim te kushteve te funksionimit te instalimit ekzistues pajisur me Autorizim Mjedisor ekzistues per aktivitetin e subjektit tone me te njejtin veprimtari "Prodhim, amballazhim, dhe tregtim te veres dhe rakise si dhe nenprodukteve te tjera prej rrushit" sipas lejes ekzistuese dhe miratimit qe subjekti jone disponon.

"ENOFAMA" Shpk eshte themeluar ne vitin 2009, Allkaj, Toshkes. Fale aftesive shume te larta profesionale dhe njohjes shume te mire te perspektives se zhvillimit ekonomik te vendit prej tyre, u hartua strategia e ristrukturimit dhe modernizimit te kesaj fabrike pas vitit 2009 dhe permiresim te vazhduar duke kerkuar grande sipas kerkesave te Implementimit te Programit te IPARD II, 2014-2020 duke na mbeshtur financiarisht per investime ne instalemi te reja dhe cilesore.

Si me poshte shenuar po paraqesim te dhena te pergjithshme per aktivitetin qe sot do operoj ku sqarojme se prodhimi dhe instalimet jane permiresuar ne cilesi si dhe organizim te procesit te prodhimit per "Prodhim, amballazhim, dhe tregtim te veres dhe rakise si dhe nenprodukteve te tjera prej rrushit" me vendodhje ne Fshatin Toshkez, ish Komuna Allkaj, Bashkia Lushnje Rrethi Lushnje. Qarku Fier:

Kapaciteti:

Kapaciteti i kufi, e plotë prodhues i instalimit: Raki: 500 hl /vite (sezonale)
Vere: 10 000 hl / vite (sezonale)

Te dhenat urbanistike te prones ku ushtrohet aktiviteti:

Siperfaqja e prones : 1000.0 m²

Siperfaqe ndertimit: 392.0 m²

Proçesi i prodhimit ka baze lenden e pare rrushin e cila vjen nga vreshtat e vete subjektit te rajonit te Lushnjes me siperfaqe 35 ha ,ku i pergjigjet rigorozisht kategorizimit te Ligjit Nr. 60/2014 "Për një ndryshim në ligjin nr. 10448, datë 14.7.2011, "Për lejet e mjedisit", të ndryshuar", Shtojca I, pika 7.7.h.

Mbetjet ne kete proces pune kalojne ne asgjisimin e tyre ne vende te mbetjeve urbane te zones te cilat jane percaktuar me pare nga Bashkia Lushnje.

Karakteristikat e tokes dhe karakteristikat e objektit

Objekti ku zhvillohet veprimtaria eshte objekte tre katesh, me nje kat nentoke i ndodhur ne pronesi te subjektit ENOFAMA shpk, Fshati Toshkes, Njesia Administrative Allkaj, Rruga Toleve, Godina nr 109, 100 metra larg rruges, Bashkia Lushnje, Qarku Fier me nje siperfaqe totale prej 1000.0 m². ENOFAMA.Shpk eshte nje stabiliment ku behet perpunimi i rrushit ne nenproduktet te rrushit me nje sasi rrushi te punuar ne dite per prodhimin e arritur maksimal ku :

Kapaciteti kufi, e plotë prodhues i instalimit: Raki: 500 hl /vite (sezonale)
Vere: 10 000 hl / vite (sezonale)

, i cili kerkon me shume kohe per tu prodhuar. Aktiviteti i ENOFAMA eshte sigurimi i lendes se pare rrushe nga parcelat e vete me nje siperfaqe toke prej 35 ha ne perpunim te metejsheem ne stabilimentin e tij.

Lendet e para dhe ndihmese:

Lenda e pare eshte rrushi i varieteteve te ndryshme

Lendet ndihmese jane: maja fermentuese *S.cerevisiae*, substanca qe bejne qartesimin e vererave te tilla si sulfit ose bisulfit natriumi, qe perdoret ne procesin e sulfitimit te mushtit.

Produkti perfundimtar: vere e varieteteve te ndryshme e kuqe dhe e bardhe.

Proceset e perpunimit te rrushtit, mushtit dhe veres

Lenda e pare rrushi vjen ne kantine nepermjet automjeteve, ku i behet peshimi dhe kontrolli vizual i rrushtit nga laboratorit e cila me pas kalon ne procesin e pastrimit te gjetheve dhe frenjeve te cilan me pas perdores si ushqim per kafshet, ky proces behet manualisht. Me pas behet shtypja mekanike per te perftuar lengun e cila quhet musht, dhe mushti nepermjet pompave kalon ne vaskat e fermentimit, dhe paralelisht ne nje tank behet aktivizimi i majase dhe majaja kalon ne tankun e mushtit nepermjet pompave dhe sulfitimit te mushtit. Ditet optimale te fermentimit jane rreth 7 dite, ku nga kjo vaske clirohet gazi karbonik.

Gjate sulfimit, SO₂ qe clirohet kryen nje veprim selektiv antiseptik per mikroorganizmat e pranisme ne musht, ka edhe efekt tretes ndaj polifenoleve, ka veprim antioksidant e cila shkaterron oksidizat pergjegjese dhe veprim acidifikues dhe kthjellues e cila lehteson flokulimin e substancave ngjyryese dhe polifenoleve. Nese nuk respektohen dozat e SO₂ do te kemi shije te hidhet te veres. Ne procesin perfundimtar te fermentimit dhe sulfitimit behet ndarja e lengut te veres nga bersite ku sic thame edhe me siper perdoren per pleherosjen e tokave. Ndarja e bersise nga vera behet me ane te filtrave dhe me pas vera kalon ne vaskat e maturimit per nje kohe 2-3 muaj. Ketu ndodh procesi i homogjenizimit dhe me pas kalon ne procesin e filtrimit me filtra diatomik dhe filtra karton me permasa 4 mikron, 1 mikron dhe filtri steril 0.1 mikron.

Gjate procesit te filtrimit kemi largim te mikroorganizmave e cila e ben me jete gjate produktin. Pas filtrimit vera kalon ne vaska stabilizuese ku koha e qendrimit eshte 6 muaj dhe temperatura e ruajtjes 15°C.

Skema teknologjike e perpunimit te lendes se pare rrushe, mushtit dhe veres.

Procesi teknologjik i prodhimit te rakise

Lenda e pare: rrushi i varieteteve te ndryshme

Lendet ndihmese jane majate fermentuese dhe produkti final eshte rakia

Mbetjet eshte bersia e cila me pas perdoret per pleherosjen e tokes.

Merret lenda e pare rrush natyral, behet peshimi dhe me pas behet nje kontroll vizual fizik nga laborator. Me pas kalon ne proces pastrimi i cili behet manualisht ku largohen gjetet dhe frenjet, ku sic thame edhe me siper shkojne per ushqim per blegtorine (me kompani te licensuara). Me pas rrushi i pastruar kalon ne shtypjen mekanike (enofama ka 2 makineri per shtypje 1 cope x 100 kv/ore dhe 1 x 60 kv/ore). Me pas kalon ne tanke e cila behet fermentimi. Bersite e rrushit me pas zihen ne kazane te kallajisur dhe te mbyllur, kur bersite kthehen ne avuj , ku keto avuj kalojne ne tuba te cilat kalojne neper nje kontenitor te ftohte ku arrihet dhe procesi i kundert ai i distilimit pra kthimit ne gjendje te lengshme te avujve. Ne fund vendoset nje leter filtruese kur rrjedh rakia ne ene e duhur. Me pas rakia amballohet ne shishe.

Procesi i ambllazhimit te linjes:

Procesi i ambalazhimit te pijeve alkolike behet ne shishe qelqi dhe shishe plastike me permasa standarde, te etiketuara sipas standardit. Shishet kalojne ne proces larje manuale perpare se te mbushen te cilat shplahen me uje ne temperature ambienti.

Procesi i pastrimit te thelle te linjave

Vera eshte nje produkt ushqimore dhe si i tille duhet te trajtohet me kujdes. Higjena e kantine eshte nje nga faktoret dhe shije te huaja qe induktohen nga mjedisi i jashtem dhe nga enet mbajtese. Perpara se procesi i perpunimit te rrushit te filloj, kryhen proceset e pastrimit te pajisjeve prodhuese me ane te pompave larese te tankeve. Procesi i prodhimit te veres dhe rakise fillon me larjen e te gjithave pajisjeve per prodhim kjo arrihet duke perdorur solucione me perqendrim te caktuar 2 % te sodes kaustike, per neutralizim acid citrik 1.5 % dhe me pas shplarje me uje ne temperature ambienti. Ky proces zhvillohet ne kushte posacme si temperatura, koha, perqendrimi. Dozimi i sodes dhe acidit behet me ane te pajsijeve me dozim, pra perftohet nje perzierje e qarkullueshme me perqendrim te caktuar. Me pas pastrohet pajisjet, linjat me uje te filtruar per te eliminuar gjurmet e solucioneve larese ne temeprature ambienti. Procesi i larjes eshte nje cikel i mbyllur, ku ujrat kthehen perseri ne tanket.

2. Lenda e pare dhe ato ndihmese, sustancat e tjera dhe energjie perdororur ose e gjenerar nga instalimi;

Lendet e pare ndihmese qe do te perdoren ne kete proces pune jane rrushi, maja, biosulfite etj. Do te perdoren solucione lares dhe uje per pastrimin e tankeve, vaskave, dysHEMEVE etj. Energjia e perdorurur eshte energjia elektrike e lidhur me OSSHE

3. Burimet e shkarkimeve nga instalimet;

Tabele 1: Shkarkimet ne ajer

Pyetje	PO	JO	Nese PO pershkruaj (tipin, sasine & burimin)
A ka shkarkime ne ajer?		Jo	Nuk ka shkarkime ne ajer. Eshte perpunim mekanik procesi i shtypjes se rrushit
A ka shkarkime ne ajer (nga burime te shperndara)?		Jo	Pasi perdoret me energji elektrike te cilet nuk shkaktone ndotje ne mjedis
A ka erera te keqjia nga shkarkimet?		Jo	Ne vleresim qe u be ne terren, nuk u konstatuan aroma te pakendshme jashte normave te lejuara.

4. Kushtet ne vendndodhjen e instalimeve dhe rastet e njohura historike te ndotjes;

Vendodhja e prones ndodhet ne nje zone te miratuar si zone per zhvillim te industrise se lehte. Ne keto mjedise nuk ka raste te njohura historike ndotje apo pika e nxehta ekzistuese.

5. Nayra dhe sasite e shkarkimeve te pritshme nga instalimi ne cdo vend/mjedis si dhe identifikimi i efekteve me te rendesishme te shkarkimeve ne mjedis;

Tabele 2: Shkarkime te ujerave te ndotura

Pyetje	PO	JO	Nese PO pershkruaj (tipin, sasine & burimin)
A ka shkarkime te ujrave te ndotura?	Po		Ujerat e ndotura te zeza nga sistemi i vete objektit per nevoja sanitare.
A ka ujera te ndotura me natyre toksike?		Jo	Ky aktivitet nuk eshte aktivitet qe perdor element te rrezikshme per mjedisin dhe shendetin e punonjesve.
A behen shkarkime ne rrjetin e kanalizimeve?	Po		Zona eshte nje zone ekzistuese ku kane ekzistuar sistemet e kanalizimeve.
A behen shkarkime ne siperfaqen ujore?	Po		Por kjo eshte pasi grumbullohen ne kolektorin kryesor te zones, per te cilen pergjigjet KUZ. Ujerat per procesin e larjes se tankeve do te jete me cikel te mbyllur.
Jepni sasine e ujerave te ndotura (m ³ /dite)	5-7 m ³ /muaj		

Tabele 3: Mbetjet e ngurta

	PO	JO	Nese PO pershkruaj (tipin, sasine & burimin)
A gjenerohen mbetje te ngurta?	Po		Rryma e mbetjeve organike ku perfshihet edhe bersia, plastike, qelq, leter, dru, etj
A gjenerohen mbetje te ngurta te rrezikshme?		Jo	Ky aktivitet nuk eshte aktivitet qe perdor element te rrezikshme per

			mjedisin dhe shendetin e punonjesve si toksik apo korrozive. Ne industrine e sotme jane element organik pa efekte anesore per punonjesit
Te asgjesuara ne territorin e impjantit/instalimit?		Jo	Mbetjet organike depozitohen ne venddepozitimim e percaktuar nga Bashkia Lushnje dhe mbetjet e ricikluese eshet lidhur kontrate me kompanite qe grumbullojme mbetjet te riciklueshme. Mbetjet: bersi e cila perdoret per pasurimin e tokes ku jane mbjelle vreshtat, duke shmangur kostot e teperta per pleh kimik/organik si dhe uljen e ndotjes

Tabele 4:Perdorimi / sigurimi i energjise

Perdorimi / sigurimi i energjise	PO	JO	Nese PO pershkruaj (tipin, sasine & burimin)
A perdorni energji?	Po		Kapaciteti i konsumit te energjise elektrike varion sipas muajve dhe kapaciteve ditore perpunues, nje mesatare mund te arrij deri 2142kW ne muaj ne periudha prodhimi sezonale.
A perdoret kjo energji ne territorin e impiantit apo sigurohet nga burime te tjera?		Jo	Kjo sasi e energjise elektrike perfitohet nga OSHEE konform nje kontrate te lidhur midis dy paleve
Konsumi i lendeve djegese per sigurimin e energjise nese prodhohet ne impiant/instalim?		Jo	Nuk prodhohet ne kete instalim.
Informacion tjeter sqarues?			Perdorimi i energjise se rinovueshme eshte ne faze projekt ideje

Tabele 5: Zhurma & vibracione

Pyetjet	PO	JO	Nese PO pershkruaj (tipin, sasine & burimin)

A gjenerohen zhurma?	Po		Nga procesi i zakonshem i pune por ne nivele te moderuara
A gjenerohen vibracione?		Jo	Procesi nuk ka te bej me vibrime por me nje proces te thjeshte dhe mekanik dhe termik
A gjenerohen zhurma ne sfond		Jo	Ne kete veprimtari nuk ka prezence te bokse per muzik apo per te shkaktuar shqetesim te zones perreth.

6. Teknologjia dhe teknika te tjera te propozuara per parandalimin e shkarkimeve ose kur kjo nuk eshte e mundur, per pakesimin e shkarkimeve nga instalimi, vecanerisht duke zbatuar TMD;

Menaxhimi i mbetjeve ngurta

Administrata dhe punonjesit do ti kushtojne vemendje te vecante edhe ketij aspekti per te parandaluar ndotjen ne mjedis nga perhapja e mbetjeve te gjeneruara. Shoqeria duhet te kete nje plan te menaxhimit te mbetjeve. Ne kete plan duhet te percaktohen qartesisht menaxhimi qe do ti kryhet seciles nga tipet e mbetjeve. Te synohet ne riciklim total te mbetjeve te gjeneruara.

Menaxhimi i mbetjeve te lengta

Sic u theksua dhe me siper nuk kemi gjenerim mbetjesh te tilla, sistemi eshte i lidhur me rrjetin urban te kanalizimeve. Prodhimi I veres nuk kerkon sasi uji dhe nuk ka ujera te ndotura. Uji qe perdoret per larjen e kantines dhe tankeve dhe vaskave kalon nepermjet rrjetit te kanalizimeve te godines ne gropen e dekantimit me proces te trajtimit primar dhe secundar.

Menaxhimi i Shkarkimeve ne ajer

Nuk ka emetime te demshme, vetem aroma karakteristike, dhe ambjenti ka nje ventilim per te larguar keto aroma. Te kontrollohet ne menyre rigoroze cilesia e naftes qe perdoret per mjetet e transportit. Ne raste avarie te ndalet perdorimi dhe te kryhet riparimi i nevojshem. Per sa i perket shkarkimeve nga mjetet e transportit te perdoret nafta cilesore, te kryhet kontrolli periodik gjendjes teknike dhe te riparimet e nevojshme nese nevojitet. Nje kujdes te vecante duhet kushtuar ne rast te nderrimit te gazit te frigorifereve pasi ato permbajne CFC te cilat ndikojne ne shtresen e ozonit. Nderrimi i gazit te kryhet ne perputhje me standartet nderkombetare te industrise.

Ndotja akustike

Ndotja akustike do te gjenerohet gjate procesit te punes si shtypja e rrushit, e cila behet ne ambjen t te brendshem e rrethuar me mure dhe kjo zhurme eshte brenda normave 70 decibel (A).

Programi i monitorimit dhe elementet e tij

Ne pergatitjen e programit te monitorimit specialistet kane marre ne konsiderate mundesine per te realizuar nje monitorim realist te elementeve me ndikim ne mjedis. Persa me siper eshte menduar qe te perzgjidhen per tu monitoruar nga laboratore te nenkontraktuar nga vete shoqeria ata elemente qe realisht mund te indentifikohen, maten, rregjistrohen dhe komunikohen ne organet e administrimit te mjedisit (AKM). Te dhenat cilesore, sipas tabelës do te hidhen ne nje regjister qe administrohet nga vete kompania dhe do te dorezohen ne DRM e Qarkut Fier si dhe AKM sa here ju kerkohet, sipas proceduarve ligjore dhe rregulloreve.

7. Alternativat ne zgjedhjen e vendit te instalimit dhe teknologjise se perdorur;

Perzgjedhja e vend-ndodhjes se objektit eshte bere duke nxjerre te gjitha kondicionet teknike urbane dhe funksionale te llojit te sherbimit te vete aktivitetit ekzistues ne pronen prane projektit te propozuar.

Alternativa " 0 "per mos zhvillim te kesaj veprimitaria do te sillte impakt ne rritjen e papunesimit ne kete zone te Lushnjes. Ky impakt do te ishte ne nje nivel te ndjeshem per Bashkine Lushnje pasi ne kete aktivitet jane punesuar 10-20 punonjes sezonal.

Ky objekt eshte perzgjedhur si alternativa me e mire e mundshme duke qene se eshte nje objekt ekzistues i miratuar si objekt per zhvillim tregtar dhe si njesi prodhimi. Ky objekt ndodhet larg zonave te mbrojtura apo me status te vecant.

8. Masat per parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve;

Ndikimet tek njerëzit, ndertesat dhe objekteve per komunitetin nga njeriu.

Zhvillimi i aktivitetit linje prodhimi vere dhe rakie ne drejtim te mjedisit human. Ky ndikim eshte shume planesh. Ai mund te jete i drejtperdrejte ose i terthore, sikurse mund te jete negative, ashtu edhe pozitiv. Duke u mbeshtetur ne faktin se aktiviteti zhvillohet ne territorin e Bashkise Lushnje analiza e ketyre aspekteve merr vlera te vecanta.

Ndryshimet ne popullsi. Vendndodhja e objektit ku zhvillohet ky aktivitet ndodhet ne zone ne fshatin Toshkes, Njesia administrative Allkaj. Duke qene se dhe zona eshte nje zone ku jane kryer aktivite industriale ndikimi ne mjedis ka nje influence mjaft te vogel gati e pa konsiderueshme ne krahasim me ndikim pozitiv qe i sjelle popullsi se zones venia ne pune dhe punesimin e nje numeri te madh punonjesisht per kete aktivitet kemi rritje te punesimit te fuqise punetore te zones.

Ndikimet e dukshme te projektit te zhvillimit ne zonat rrethuese dhe pejsazh.

Implementimi i projektit perkon me karakteristikat e zones keshtu qe zona sot eshte nje zone ku jane ndertuar objekte industriale te cilat ne harmoni me objektin bejne zhvillimin ekonomik te zones. Implementimi i projektit favorizon dhe keto aktivite mbasi te gjitha industrite e zones do te furnizohen me produktin qe do te tregtohet nga ky subjekt. Nivelet dhe ndikimet e emetimeve te ardhura nga projekti i zhvillimit gjate fazes

normale te operimit. Zhvillimi i projektit ka parashikuar masa te rrepta konform legjislatures ne fuqi per ruajtjen dhe administrimin e amballazheve.

Ndikimet potenciale nga magazinimi dhe dorezimi i amballazhit produkt i gatshem do te lehtesohen nepermjet perdorimit te praktikave me te mira menaxhuese, te cilat jane praktikat qe njesi publike dhe private adoptojne per parandalimin e ndotjes ne operimet e tyre.

Monitorimi dhe kushtet e transportit sipas te cilave subjekti do te prodhoje dhe transportoje produktin e gatshem mund te beje dergesa duhet te jene pjese e proçedurave te subjektit dhe te implementohen nepermjet kontrates derguese.

Nivelet dhe ndikimet e zhurmave nga projekti zhvillues. Zhurmat e emetuara nga operimi do te jene sipas standarteve nderkombetare te 70dB per zonat tregtare/industriale.

Ne bazen e furnizimit nuk do te ket levizje te vazhdueshme te automjeteve te cilet do te kryejne aktivitet si ne subjektin ne fjale dhe ne subjektet perreth. Si ne rastin e furnizimit, ate te depozitimit dhe ne rastin e shperndarjes faktori i ndikimit te zhurmave do te jete i pandieshem dhe ne asnje rast nuk do ti kaloje 70dB(A) ne nje min.

Konsekuenca te tjera ekologjike: Konsekuenca te tjera ekologjike mund te permendim dhe ne **Mjedis social – ekonomik dhe ndikimet ne mjedisin human.**

Ne sektorin privat peshen me te rendesishme e kane industria e ndertimit qe ka edhe peshen kryesore ne punesim, tregtia, industria e lehte dhe ushqimore (pije, qumesht, buke, sallam, prodhim vaji, vere, raki), mobilerite, (prodhim dhe riparim), konfeksionet per import dhe rrobaqepsite, kepuce etj. Zhvillimi i ketij aktiviteti nuk ndikojne direkt ne drejtim te mjedisit human. Ai mund te jete i drejtperdrejte ose i terthorte. Duke u mbeshtetur ne faktin se keto produkte i sherbejne popullates se zones ne fjale te Lushnjes, keshtu qe impakti pozitiv rritet jo vetem per banoret e zones perreth edhe per rajonin e Lushnjes ne teresi.

Ndikimet ne uje:

Ndikimet e projektit ne modelin drenazhues veprimtaria te behet mbi bazen e nje projekti ku kullimi i ujrave siperfaqesore si dhe disiplinimin e tyre ne gjithe territorin e objektit. Duhet te theksojme se territori para implementimit te aktivitetit ka qene zone e banuar me rrjet te rregullt kanalizimesh dhe eshte funksional. Sistemimi dhe drenazhimi do te jete mjaft efikas mbasi rrjedhjet ujore drejtohen ne sistemin e kanalizimeve ekzistuese.

Ndryshimet e karakteristikave te tjera hidrografike si psh. niveli i ujerave tokesore, i rrugeve ujore, i rrjedhes se ujerave nentokesore. Gjate zhvillimit te veprimtarise nuk evidentohet te karakteristikave hidrografike. Sistemi i kanalizimeve shfrytezohet duke u bazuar mbi rrjetin e kanalizimeve ekzistuese.

Ndikimet ne hidrologjine bregdetare dhe te shtreterve. Nuk jemi ne zone bregdetare dhe nuk kemi influenza te tilla.

Ndikimet e ndotesve, mbetjeve etj. Ne cilesine e ujit. Ne projekt jane planifikuar duke u marre te gjitha masat kunder ndotjes nga shkarkimet e ujrave pa kontroll, mbetjeve te ndryshme. Te gjitha keto mbetje jane parashikuar nga subjekti ku dhe si do te ruhet qe ndikimi te jete sa me i qete.

Ndikimet ne ajer dhe ne klime

Niveli dhe perqendrimi i emetimeve kimike dhe ndikimet e tyre mjedisore. Produktet qe prodhon subjekti dhe pse jane te ambalazhuara mire duke respektuar kushtet e standartet e paketimit dhe ambalazhimit ambientit duhet te plotesoje kushtet nominale te ambientit duhet qe ambienti te jete i ajrosur pa lageshtire te mos kete ndotje, te kete ventilim.

Lendet e veçanta. Ne procese lendet e veçanta nuk mund te pershkruajne si lende te veçanta mbasi te gjitha nenproduktet kimike jane te karakterit kimik por gjithmon uljen e ketyre ndikimeve parashikohen ne projekt ku eshte e domosdoshme zbatimi me rigorozitet i rregullores per tregetimin e ketyre lendeve.

Aromat sulmuese. Gjate zhvillimit te aktivitetit mund te kete perhapje ere e cila mund te ndikojne ne ndotjet si rezultat i daljes ne ajer i ndotesve aromatike te nenprodukteve te lehta. Kjo influence eshte gjithmon e kontrollueshme dhe pasojat nuk jane me rrezik per njerezimin mbasi produktet kimike helmuese si H₂S sqfuri apo ndonje element tjetër i demshem nuk ekziston ose kur kemi largohen qe ne fabriken keshtu qe perbersat kimik ndotin deri diku ambientin vetem ne rast te rralla po pa rrezik per punonjesit.

Ndikime te tjera klimatike. Ne kete rast duhet te merret ne konsiderate ndikimet qe vijon si rezultat i ngritjes se temperaturave te larta ne kohen e veres per kete me rigorozitet duhet te zbatohen rregullat e sigurimit teknik dhe mbrojtjes nga zjarri

Ndikimet nga trafiku (rruga, hekurudha, ajri, uji) qe lidhen me projektin. Keto ndikime jane te pa ndieshme mabsi pozicioni i vendosjes se objektit ku zhvillohet aktiviteti eshte ne nje zone jashte qendrave te banuara dhe ku trafiku rrugor i perket nje zone te lokalizuar keshtu qe ne kete rast ndikimet per transport jane shume te vogla gati te pa konsiderueshme.

Ndikimet e lindura nga grumbullimi dhe konsumimi i materialeve, uji, energjise ose burimeve te tjera, si pasoje e zhvillimit te aktivitetit.

Si rezultat i grumbullimit te lendes ne depozita jane marre nje ser masash drastike te mbrojtjes kundra zjarrit, rregullave te sigurimit teknik gjate shfrytezimit qe te gjitha jane parashikuar ne procesin teknologjik te funksionimit te ketyre. Kjo ka bere qe ndikimet jane shume te vogla dhe per çdo ndryshim te parametrave konstatohet nga monitorimi i vazhdueshem qe i behet procesit.

Ndikimet e projekteve te tjera qe shoqerojne projektin e dhene si psh , rruget e reja, kanalet e ujerave te zeza, banesat linjat e energjise, nafte dhe gaz – sjellesve, telekomunikacionet etj. Rruget e reja kanalizimet linjat elektrike behen qe ne fazen e ndertimit dhe mbasi zbatohen normivat teknike te administrimit te ketyre proceseve ndikimet nuk japin sens negative. Gjate zhvillimit te aktivitetit punonjne njerez te cilet ndjekin hap pas hapi te gjitha dukurite qe rrjedhin nga procesit te shperndarjes apo çdo rasti tjetër.

Ndikimet shoqeruese te projektit me projekte te tjera ekzistuese ose te propozuara. Projekti implementohet qe ne fazen fillestare dhe nuk nderfuten me projekte te tjera ekzistuese apo te propozuara. Ne çdo rast qe do te lind nevojë parashikohen qe ne projekt uljen e ketyre ndikimeve.

Ndikimet sekondare qe rezultojne nga nderveprimi i ndikimeve te tjera direkte, te listuara me siper. Çdo ndikim tjetër sekondar është i monitorueshm dhe për çdo kostatim personeli merr masat apo kërkon projekte të veçanta ku parashikohet dhe parandalimi i ndikimeve sekondare.

Masat zbutese

Te identifikohen masat për të eliminuar apo zbutur ndikimet negative në mjedis duke dhënë disa alternativa për veprimtarinë që do të ushtrohet. Atje ku janë identifikuar ndikime negative të dukshme, të përshkruhen masat që do të merren për të menjëherë, zvogëluar ose ndrequr këto **ndikime**.

a. Planifikimi i zone. Nga analiza e mësipërme vërejmë se gjatë veprimtarisë ekzistojnë disa faktorë të cilët kanë mundësi të ndikojnë negativisht në mjedisin e zonës dhe me gjere. Në qoftë se gjatë veprimtarisë i kushtojmë kujdesin e duhur këtyre faktorëve, për t'i patur vazhdimisht nën kontroll, ky ndikim është e mundur të minimizohet në maksimum.

b. Masat teknike, psh procesi selektiv, trajtimi dhe kontrolli i ndotjes. Gjatë zhvillimit të veprimtarisë bëhet ndjekja me kujdes e Programit të Menaxhimit Mjedisor i cili merr në konsideratë dhe analizon të gjitha llojet e ndikimeve dhe masat e nevojshme për eliminimin e tyre. Gjatë veprimtarisë i kushtojmë kujdesin e duhur këtyre faktorëve, për t'i patur vazhdimisht nën kontroll, ky ndikim është e mundur të minimizohet në maksimum.

c. Masat estetike dhe ekologjike, si psh, ngjyra, etj, pejsazhimi, mbjellja me pemë, masat për ruajtjen e habitateve ose për të krijuar habitate alternative, regjistrimi i zonave arkeologjike, masat për të ruajtur zona ose ndertime historike.

Rahabilitimi i elementeve të peisazhit

Programi i përgjithshëm i Menaxhimit Mjedisor dhe Plani për zbutjen e ndikimeve parashikon realizimin e sheshimeve dhe të mbushjes së gropave të mundshme që do të krijohen gjatë ristrukturimit të territorit.

Me rehabilitimin e zonës në këtë territor do të kuptojmë me sistemim gjelberim të zonës duke e shikuar zonën në kompleks me gjithë aktivitetet e tjera që operojnë këtu. Për përmirësimin e kushteve ambientale në këtë territor duhet që bashkërisht të investohet për sistemimin gjelberimin dhe rregullimin e infrastruktures së zonës.

Vlerësimi i efektivitetit të pritsëm të masave zbutese

Analiza e përdorur për të përbushur kërkesat mjedisore është sipas standarteve ndërkombëtare. Vlerësimi i gjendjes mjedisore vendos kushtin fillestar mbi vendin dhe vlerëson ndikimin e facilitetit gjenerues të propozuar mbi burimet e zonës. Ndikimet e mundshme pozitive dhe negative të këtij aktiviteti.

Jane përcaktuar masat lehtësuese që duhen marrë gjatë zhvillimit të aktivitetit dhe funksionimit të facilitetit si dhe gjithashtu është identifikuar edhe ndonjë ndikim i mbetur negativ.

Modelimi u krye si nje pjese e VQM per te vleresuar ndikimet e emetimit te ajrit ne cilesine e ajrit lokal. Rezultatet e modelimit tregojne qe pika e tregimit do te jene sipas te gjitha standarteve nderkombetare te perqendrimit te cilesise se ajrit.

9. Masa per perdorim me eficence te energjise;

Nje nga masat e propozuara do te jete pergatitja e nje raporti auditimi energjistik nese konsumi i energjise do te jete e nje prodhuesi te madh. Një studimi i mikro-klimës mund ta plotesonte studimin e vleresimit e gjendjes mjedisore nëpërmjet ofrimit të dhënave shtesë lidhur me ndikimin e përqendrimeve dhe zhvillimit. Rekomandohet te rishikohet si mundesi studimi ne fazen kur AKM do e vleresoj si te domosdoshme.

Në të njëjtën mënyrë edhe prodhimi i energjisë së gjelbër (shfrytezimi i mundesive te energjive te rinovueshme) është një fushë që mund të inkurajohet nga ligjet e planifikimit dhe të taksave. Propozimi i propozuar per kete zone ku ditet me dielle jane ne mesatare te pranueshme, vleresohet perdorimi i energjive te rinovueshme si sistem diellore (panela diellor per uje sanitare duke qene se kane nje konsum te larte te ujit dhe nevojave per ngohjeve e mjedisit te punes si nje mundesi per uljen e konsumit energjistik nga energjia elektrike.

10. Masa te tjera te planifikuara ne perputhje me parimin e pergjithshme qe rregullojne detyrimin themelor te operatorit;

Plani i menaxhimit per zbatimin e projektit mbeshetet mbi programin qe ben subjekti ne menyre periodike gjate zhvillimit te aktivitetit.

Pra per kete jane hartuar programe dhe egziston dokumentacioni perkates per kontrollin institucional pales shqiptare si dhe llogaritjen e mbetjeve teknologjike asgjesimi i tyre.

Subjekti ka proces verbale te sakta ku verteton nje pune korrekte e sistematike ne drejtim te marrjes se masave kunder ndotjeve ne mjedis.

Hartohet nje plan i detajuar i zhvillimit te veprimtarise te percaktuar me nje grafik qe ndryshe quhet grafiku i zhvillimit te aktivitetit.

Te pergatitet plani i monitorimit te ndikimit ne mjedis

Ne terma konkret subjekti do te raportoje çdo tre muaj prane Agjencise Kombetare te Mjedisit mbi rezultatet e monitorimit qe do te konsistojne ne

- Matjen e nivelit te zhurmave ne mjediset e punes
- Evidentimin e ndotjeve eventuale nga tregtimi i produkteve te mesiperme
- Masat per sistemimin e materialeve te ngurta mbetjet teknologjike, amballazhet e per riciklim.

Monitorimi do te vazhdoje per gjate gjithë kohes se zhvillimit te aktivitetit, deri ne perfundim te ciklit mekanizmi, shperndarje, asgjesimi i mbetjeve etj.

Programi i monitorimit do te perdoret per te verifikuar pasojat nga ndikimet mjedisit zhvilluar per çdo faze dhe do te merren masa per perballimin e ndotjeve te mundeshme. Kjo lejon nje matje te sakte qe implementohet per te shmangur demet qe do te shkaktoheshin me vone.

Rreziqet e aksidenteve

Veprimtaria qe ushtron subjekti nuk parashikon rrezik aksidental te pa parashikuar nga direktivat, ose te Rregullimeve implementuese. Megjithate ne raste se ne vazhdimesi te aktivitetit do te kete raste te ndryshimit te lendeve te para te cilat japin efekte negative ndaj ambienti apo ne lidhje me njerezit. Ne kuadrin e monitorimit te procesit Agjencia Kombetare e Mjedisit ne kontrollet periodike qe ajo planifikon gjithmone do te jete e vemendeshme qe çdo medikament i ri qe mund te futet apo te zevendesohet do te beje kontrollet e mundeshme dhe po te dal nevoja dhe matjet eventuale te mundeshme qe mund te kerkohen.

- Mbetjet teknologjike te cilat prodhon mbetje te ngurta teknologjike me veti te demshme per njerezimin
- Mbetjet e natyres urbane, qe prodhohen nga njerezit qe punojne aty, jane minimale. Po ashtu produktet qe i shiten klientit nuk lene mbetje, mbasi ato shiten se bashku me amballazhin
- Instalimi elektrik jane te tipit hermetik, dhe nuk sjellin problema ne ndikime ndaj mjedisit.
- Te zbatohen kerkesat per ventilimin e ambienteve dhe ajrimin e plote te magazines.

Ka marreveshje me vete, ne fuqi qe lidhen me mbajtjen ose perdorimin e substancave te rrezikshme, dhe Ekzekutivi per Shendetin dhe Sigurine, i siguron autoriteteve lokale te planifikimit keshillime rreth vleresimit te rrezikut mbi aplikimin e planifikimit qe perfshin nje instalim te rrezikshme. Megjithate, eshte mire qe atje ku eshte e mundur, rreziku i aksidentit dhe i ndikimeve kryesore mjedisore, te konsiderohen se bashku, dhe qe projektuesit dhe autoritetet planifikuese, duhet te kene gjithmon parasysh kete gje.